

Stromy

Za těch mnoho let mého členství ve správním radě Nadace Partnerství, jsem se naučil pojem životní prostředí vnímat jinak, šířeji, než je zvykem v Čechách. Jako místo, kde žiji, pracuji, vychovávám děti a bavím se. V oblasti péče o životní prostředí nadace rozvíjí programy věnované ochraně přírody a podpoře lidí, komunit a odborníků, podnikatelů, milovníků přírody (i života) v jejich snaze najít společnou řeč. A tak jsem byl u zrodu „stromového programu Nadace Partnerství“, přesněji Ankety Strom roku, která je právě o místě, kde žijeme a učíme děti lásce k přírodě, k vodě, živočichům a stromům, k historii „mého domova“.

Stromy jsou úžasné – čistí vzduch, ochlazují okolí, poskytují stín, kterého je nám právě nyní v době klimatické změny tolik potřeba. Ve srovnání s námi jsou obrovské, věkovité,

pevně srostlé se zemí. Budí respekt, ať se jedná o dub, buk, ořešák či habr. Vybízí nás k doteku a pak nám předávají cosi, co je těžké definovat – klid v duši, vnitřní radost, pocit štěstí, doplňují ztracenou energii. Nevím, jak to dokážou, zda je toho příčinou působení věku či krásy stromu, nebo něco jiného. Ale je to fakt, který si může každý snadno ověřit, stačí pohladit borku stromu, přestat spěchat, pokusit se zřít strom v celé jeho skvělosti, oslovit jej. Zapojit zrakové, sluchové a čichové vnímání přírody a stromů, zapojit všechny smysly. Výsledný dojem je krása, klid, pokoj v duši.

Mnoho lidí vnímá stromy zejména ve vzájemném zapojení, kdy tvoří lesy, kde jsou právě stromy dominantní formou života. Lesy jsou s ohledem na svou rozmanitost nejbohatším suchozemským ekosystémem planety. Stabilizují půdu, vodu a regulují – či přispívají k regulaci – globálního i lokálního podnebí. Ale stromy, to nejsou jen lesy. Jsou to také sady, aleje u našich cest a silnic, solitéry ve volné krajině, kterou ozvláštňují a zkrášlují, a samozřejmě jsou často dominantou našich malých, větších i velkých zahrad. Všude tam se s nimi setkáváme, vnímáme je, někdy ostře a přímo, jindy tvoří pouze pozadí krajiny, kterou procházíme. V mlze jsou jejich kontury pro mne nejkrásnější.

Stromy jsou často vnímány jen jako přírodní zdroj. Nepochybně jím jsou. Ale nemůže to být jejich hlavní účel či úloha. Stromy činí naše životy šťastnějšími, plnějšími. Jsou našimi souputníky. Vracejí nás do dob minulých jako „historia magistra vitae“, zpomalují naše životní tempo a vedou nás, pokud je umíme vní-

Lípa u kapličky na Sněžné. Foto archiv AOPK ČR

mat, k přemýšlení, k nalézání nových cest při řešení tisíců našich problémů. Stromy nám umožňují spočinout, ukáznit se, a naše klidná mysl je tou nejlepší cestou, jak řešit problémy. Umožňují nám žít lépe.

Neumím si představit život bez stromů, pro mne by byl takový život poušť. Nejen z hlediska prostoru s chybějícími stromy a bez jejich ekologické funkce, ale zejména z hlediska jejich přidávané hodnoty, kterou šíří – krásy, míru v duši, tolik potřebného klidu. Vybízí k rozjímání, nikoliv k planému filozofování, hraní si se slovy. Ne, na to jsou příliš vážné, vznešené a krásné.

Jiří Francek
předseda správní rady
Nadace Partnerství

První číslo vyšlo v roce 1946
Ochrana přírody 5/2018 Ročník 73
Vychází 6× ročně
Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč
Roční předplatné 234 Kč
Časopis státní ochrany přírody
The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2018 Všechna práva vyhrazena.
Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.
ISSN 1210-258X
Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává
AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha
a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice
s podporou Správy Krkonošského národního parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí, Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor RNDr. Zdeněk Patzelt
Redakční rada RNDr. Libor Ambrozek ●
Mgr. Jiří Bašta ● prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc. ● Ing. Karel Drbal ● Mgr. Svatava Havelková ● Ing. Michael Hošek ●
prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc. ●
Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D. ●
doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. ● JUDr. Svatomír Mišoch ● Ing. Jan Moravec ● RNDr. František Pelc (předseda) ● Ing. Pavel Pešout ●
RNDr. Jan Plesník, CSc. ● RNDr. František Pojer ● Ing. Martin Starý ● Ing. Jakub Šafránek ● Ing. Martin Škorpík ● Mgr. Karolína Šulová

Adresa redakce
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 283 069 136, 283 069 111, fax 283 069 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR
jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbků 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz, www.send.cz
Objednávky do zahraničí
vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 283 069 127
predplatne@nature.cz
Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.
Grafická úprava a sazba SITCON MEDIA, s. r. o.
Korektury Radmila Pavelková

Toto číslo vychází 25. 10. 2018

Kompletní čísla časopisu a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

